

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

Articulus II. An valeat matrimonium contra interdictum Ecclesiæ,
proveniens à censura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

141. Not. 3. quamvis dixerimus validum esse matrimonium initum contra Papale interdictum cum clausula solum generaliter irritante, vel etiam specialiter, sed ex causa merè temporanea; si tamen interdictum sit legitimum, ejus transgressione in delicti penam tales conjuges ad tempus esse separandos, ex c. 1. h. t. ibi: *Mandamus, quatenus si est ira, prefatam mulierem, ne mandatum inuim contemptibile videatur, ad domum matris redire compellas, & imposita sibi de tanto excessu poenitentia condigna, postquam in domo matris per mensem steterit, ad tertium reverti permittas.* Nec obstat c. 2. eod. tit. ubi id matrimonium minimè separandum esse decernitur. Nam intelligitur de perpetua separatione. Atque ita docet gl. c. *Tua Fraternalitas. Verb. Poveris, de sponsa duorum*: ubi advertit, *mensum*, qui assignatur pro tempore separationis, non poni nisi exempli causà, ut innuatur, tempus illud esse arbitrarium; non autem ad restringendam Judicis potestatem. In eo autem separationis tempore Reo abstinendum erit à petitione debiti; non autem à redditione, si alter non Reus, sed innocens petat, nisi ambo essent rei delicti. Huic tamen poenae locus non esset, ubi foret periculum incontinentiæ, consequenter illi subroganda foret poenitentia alia, ut cum pluribus docet Sanchez *cit. l. 7. d. 3. à n. 14.*

ARTICULUS II.

An valeat matrimonium contra interdictum Ecclesie, proveniens à censura.

142. In hac questione in dubitationem venit interdictum Ecclesie ratione censuratum, è quibus sunt *interdictum & excommunicatio*. Illud, in quantum supponit pro censura Ecclesiastica, est poena Ecclesiastica, quæ quis à perceptione quorundam Sacramentorum, à divinis officijs, & Ecclesiastica sepultura separatur, ut docet Suarez d. 32. de *Censur. s. 1. n. 3.* Excommunicatio autem privat usu activo & passivo sacramentorum, communicatione cum alijs fidelibus, & alijs Ecclesie bonis atque fructibus, de quo expressè agimus *lib. 5. tit. 39.* his positis.

143. Questio est, an valeat matrimonium in-

terdicti, cum alio, vel non, vel pariter interdicto? R. affirmativè cum communi; quia nullus est in jure textus irritans, & invalidans matrimonium interdicti, vel tempore, & loco interdicto. In questione autem, an etiam licitè contrahatur: negativam tenet Suarez *cit. d. 33. s. 1. n. 51.* Pontius l. 6. c. 9. n. 4. & alij; rationem dant; quia matrimonium non est inter Sacramenta excepta, quorù perceptio tempore, vel loco interdicto prohibetur. Ex quo sequitur, secundum hos authotes saltem sponsalia de futuro, licitè celebrari tempore, vel loco interdicti, aut ab interdictis, cum contra hæc nec eorum, nec alia ratio militet. Probabilius tamen est, etiam licitè tunc matrimonia celebrari. Nam, quando propter interdictum, quæ est censura, perceptio quorundam Sacramentorum, & divina officia prohibentur, de illis Sacramentis non exceptis rectè intelligitur, quorum ministratio propriè est actus, *principaliter spiritualis*, & quidem Ministri Ecclesiastici, nimirum ad hoc specialiter à Christo destinati ex potestate collata; non autem, quando præcipua actio est potius merè civilis, & solum accessoriè sacramentalis, qualiter contingit in matrimonio principaliter consistente in contractu civili, à Christo gratiosè assumpto ad rationem Sacramenti, cujus ministri sunt soli contrahentes, nulla deputatione Christi, vel etiam Ecclesie, functionem suam peragentes. Et ita tenet Covarruvias in c. *Alma. p. 2. q. 2. n. 7.* Abbas in c. *Non est. 11. de sponsal. & alij.*

Questio est 2. an excommunicati *va. 1344.* licitè contrahant sponsalia, & matrimonia? R. affirmativè, quia talis actus nullo jure irritante prohibitus est excommunicato vel excommunicatione majore, vel minore; sed *præcisè prohibente*. Et ideo *excommunicatus potest contrahere*, intellige, *validè*, per Mascardum de *Probat. concl. 705. n. 13.* Emman. Roderic. in *Summa c. 82. n. 14.* & contractus factos cum excommunicato, validos esse, tenet Covar. in c. *Alma p. 1. q. 1. à n. 9.* Filiucius *tr. 12. de censur. c. 9. n. 201.* apud Barbof. *loco cit.* Accedit, quòd Innocentius III. in c. *Significasti 6. de eo, qui duxit*, legitimum pronuntiaverit matrimonium a cive Spoletano, in excommunicatione initum, qui meretri-

cem,

cem, cui vivente uxore adhæserat, uxore mortuâ sibi desponsavit, si neuter eorum in mortem uxoris machinatus est, nec ea vivente sibi fidem dederunt de matrimonio contrahendo. Nam cum P. Civis Spoletanus quandam mulierem legitime duxisset uxorem, ac eâ relicta cuidam meretrici adhæsisset, nec ab ejus contubernio ad thorum legitimum posset revocari, latrâque in eum excommunicationis sententiâ; & cognita suâ uxoris morte dictam

meretricem desponsasset, dubitante de valore hujus desponsationis Episcopo Spoletano, Innocentius III. respondit: quod, *si aliter eorum in mortem uxoris desponsaverit machinatus, vel ea vivente sibi fidem dederit de matrimonio contrahendo, legitimum judices matrimonium supradictum, excommunicato munus absolutionis (si petierit) juxta formam Eccles. sue impensurus.*

QUÆSTIO XVII.

In Tit. XVII. Qui filij sint legitimi?

1345. Postquam in superioribus actum est de matrimonijs, & impedimentis eorum; hoc titulo congruè agitur de filijs, seu natis in vel extra matrimonium, ut constituatur regula, qui filij sint, vel non sint, censendi legitimi? Cùm ab hoc pendeant complures utriusque juris effectus, ut constabit ex dicendis. Supponendum autem, nomen *filiorum* hic sumi pro his, qui ex nobis geniti sunt sive mares sint, sive feminae. Hinc in presenti non veniunt ij, qui dicuntur filij *legitimi tantum*, qui scilicet *non naturâ sed lege filij sunt*, ut adoptivi; ad quorum distinctionem alij qui naturâ tales sunt, dicuntur *naturales, & legitimi, vel illegitimi*, de quibus in sequentibus.

ARTICULUS I.

Qui filij dicantur legitimi, vel illegitimi?

1346. Filij & filia, naturâ tales, dividuntur in *legitimos & illegitimos*; *legitimi in genere* dicuntur, qui vel ex justis nuptijs procreati suat, vel postea legitimantur, ac juris fictione ex justis nuptijs procreati censentur in ordine ad juris effectus: *illegitimi* verò in genere illi sunt, qui neutro modo se habent: *illegitimi*, subdividuntur in *naturales, & spurios*. Ubi notandum, hanc divisionem alium sensum habere in *jure civili*, alium *jure Canonico*. *Jure civili naturales* sunt, qui nati sunt ex concubina domi retenta, non autem vulgò, seu meretrice vagâ; qui autem nec ex matrimonio legitimo, nec extra hoc ex concubina domi retenta, sed vulgò nati sunt, eodem *jure civili spurij* appellantur:

jure autem Canonico *naturales* dicuntur omnes, qui nati sunt ex parentibus, inter quos tempore conceptionis, vel saltem natiuitatis, matrimonium legitimum consistere potuisset; *Spurij* autem illi soli, qui nati sunt ex parentibus, inter quos nec tempore conceptionis, nec natiuitatis legitimum stare matrimonium potuisset. His accedit aliud discrimen, inter jus Canonicum, & civile. 1. quòd juxta illud etiam ij legitimi censentur, qui nati sunt ex nuptijs, seu matrimonio re ipsa irrito propter impedimentum dirimens, & occultum, sed tamen bonâ fide parentum, in facie Ecclesiæ, publicè, & sine contradictione, contracto, ut colligitur ex *Ex Tenore. h. t.* & infra pluribus exponemus. 2. quòd concubinatus (de quo prius) jure civili permixtus dicitur, non hoc sensu, quòd approbetur, sed solum non puniatur.

Ad rectam dictorum intelligentiam not. 1. eos qui nati sunt ex justis nuptijs, jure canonico reputari legitimos, etsi nuptiæ non sint *juste jure*, sed *tantum patativè*, propter bonam fidem parentum, ut monuimus num. priori, & hos ab Authoribus, & Canonistis, vocari *legitimos, & naturales*. 1. ad distinctionem à *legitimis tantum, & illegitimorum*. Nam *illegitimi*, quos diximus jure Canonico vocari *naturales*, à compluribus naturales quidem vocantur, sed cum addito, *naturales tantum*, ut distinguantur à *spurjis*, qui ab iisdem vocantur *non naturales*, nimirum tales, qui procreati sunt à parentibus legitimi inter se matrimonij, nec tempore conceptæ, nec natae proles, capaces, de quo videri potest Laym. l. 5. rr. 10. p. 3. c. 5. Not. 2.